

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 3. Faustus alter Semi-Pelagianorum Princeps defenditur à
Recentioribus. Sancti Patres Fausti damnatores ab eisdem improbati, &
hæreseos falsò accusati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

majorum suorum Semipelagianorum opiniones retractare poterant, cum eo tantum tempore Semipelagiani in Galliis primitus apparuerint. Imò si verbum illud ita accipiendum esset, quasi Massilienses prioris opinionis palinodiam cecinissent, non asseruisset Prosper, *jam plures ex Massiliensibus*, ut perperam Orviedus accepit, sed omnes priores opiniones retractasse, nam aperte ait: *Retractatis priorum de hac re opinionibus, penè omnium par invenitur, & una sententia, quæ propositum, & prædestinationem Dei secundum præscientiam receperunt.*

CAPUT III.

Faustus alter Semi-Pelagianorum Princeps defenditur à Recentioribus; Sancti Patres Fausti damnatores ab eisdem improbat, & hæreseos falsò accusati.

Semipelagianæ Reipublicæ principatum post Cassianum tenuit Faustus ex Abbate Lerinens Rejenfis Episcopus, de quo plura in Pelagianâ Historiâ. At Recentiores, qui pro Origene Pelagiani erroris Principe, ita illum dixit Hieronymus, apologias cudere ausi sunt, Faustum etiam Semipelagianorum antesignanum ut ait Petavius tomo 1. Dogmatum Theol. lib. 9. cap. 2. *Semipelagianorum Coryphæum*, ut illum nuncupavit Baronius tomo 6. ad annum 490. totis viribus defendere conati sunt. Jacobus Sirmondus de Ecclesiasticâ antiquitate benemeritus effectâ ætate sociorum litigiis sese immiscens pro Fausto in Historiâ Prædestinationianâ apologiam satis prolixam concinnavit, hæc statim cap. 3. præfatus: *Admonet hoc loco studium veritatis, amorque innocentie, ut Fausti Rejenfis vicem doleamus, sanctoque, & clari nominis Antistiti reverentiam, quæ fas est, deprecemur &c. Faustum hunc, inquam, quis æquo animo ferat, librorum nunc istorum nomine, quod Prædestinationum in his errores ex Synodi sententiâ refellerit, vexari passim à multis, traducique tanquam hæreticum? Idque auctore, quod dissimulare non possunt, ac duce Joanne Maxentio Scythâ Monacho ex eorum numero, qui Eutychis hæresim clam foventes Synodum Chalcedonensem adversus Hormisdam, ejusque Legatos occultis artibus impetebant. Doluit quoque Sirmondi sodalem Ludovicum Cellotium, altera meritum modò Faustum ab adversariis vexari: Lib. 2. Hist. Gotteschalei cap. 4. §. unico, ubi Joannes Maxentius Eutychianus, & Monachorum Eutychianorum Patronus ignominie causâ dicitur. Quid de Fausti doctrinâ, & sanctitate dicendum sit in Historiâ Pelagianâ nobis descriptâ abundè patet; neque enim ex morum integritate doctrinæ veritas adstruitur, neque ex doctrinæ erroribus morum sanctitas vexanda est, in quo plerique excessere. Sirmondus veritate cogente fatetur, quod Faustus circa initium fidei, & alia plus aliquanto tribuere, visus est, quàm par erat. Noluit dicere, tribuisse, sed visum tribuere, cum tamen id sole clarius sit, additque ita illum sapuisse, quando ita loqui fas fuit. Quod sanè verissimum puto. Nimio tamen bonus ille senex ergà suum Faustum studio abreptus Sanctorum Patrum, & antiquorum testimonia, quibus Fausti auctoritas penitus deprimitur, partim negat, partim arguit, ut pluribus hominis apologia nobis hic rejicienda sit. Ut verò Petrus Halloix supra dejecta Patrum capita suum Origenei Pelagian erroris Principem appollere tentavit, ac Synodum V. mille disteriis impetuit; ita etiam Sir-*

mondus Semipelagianorum Principem Faustum propugnans Patrum judicia explosit, ac Præfatum sanctissimorum Synodum in suspensionem hæreseos vocare non dubitavit.

Itaque ille in primis Joannem Maxentium carpit, vocans eundem hominem amentem, ejusdem in Faustum objectiones fallaces. At non hoc fuit sapientissimorum de Maxentio judicium. Sanctus Fulgentius initio libri 1. de Veritate prædestinationis, & gratiæ ita Joannem Maxentium, ejusque syncellitum Venerium alloquitur: *Deo gratias ago, Sancti fratres Joannes Presbyter, & Veneri Diacone, ejus ope tales estis, ut pro gratiâ, quâ salvamur, magno spiritu, & fervore certetis.* Et Synodus sanctorum Episcoporum pro fidei defensione apud Sardiniam exultantium ejusdem Maxentii, ac sociorum fidem commendavit. Cardinalis Bellarminus in libro de Script. Eccl. ad annum 520. ait: *Joannes Maxentius Faustum, & Pelagianos egregiè refellit ex libris S. Augustini.* Veniat huic suppar Cardinalis Baronius, qui tomo 6. ad annum 490. hæc scripsit: *Quinam autem colligantur ex Fausti duobus libris illis errores scripti S. Augustini, & sententiæ Catholicae adversantes, tu vide illos collectos à Maxentio in responsione ad Hormisdam Pontificem, ubi in pluribus Faustus declaratur hæreticus.* At clamat Sirmondus: *Maxentii porò in Faustum objectiones fallaces, & minime sincere multorum judicio habitas esse quis nescit? Quinam sint isti multi, non insinuat, certè illorum multorum judicio insignes illi purpurati non steterè. Multos dixit, qui nec pauci fuere, sed vix unus, & alter. Audiat Sirmondus summus sæ Societatis Theologos, quibus, ubi de Theologicâ re disputatio sit, & ipse summus historicus assurgat. Franciscus Suarez proleg. 5. de Grat. cap. 5. §. De Fausto, hæc scribit: *Maximè verò contrà illos libros Fausti irrequiritur Joannes Maxentius in responsione ad epistolam Hormisdæ Papa ad Possessorem sub finem, ubi assumit onus probandi illos libros esse hæreticos, idque latè ostendit eo ferè modo, quo nos statim idem prælabimus.* Magnus vir in Fausto oppugnando Maxentii vestigiis inhæsit. Gabriel Valquez & ipse pro Maxentio testimonium dicit 1. 2. disp. 199. cap. 3. *Sententiæ Petri, & Joannis Maxentii tam in materiâ de gratiâ, & libero arbitrio, quàm in damnandis libris Fausti magni momenti esse debet.* Sed haud opus habet Maxentius ullo suffragio, neque enim ipse inibi argumenta quædam contrà Faustum effingit, undè minds sinceræ, & fallaces ejusdem contrà Faustum objectiones dici possint, sed per antithesim testimonia Sancti Augustini, & Fausti hinc indè producit, *ut cum in brevi, inquit Maxentius, collata ad invicem com. varia sibi reperita fuerint, evidenter clareat libros Fausti esse hæreticos.* Qui verò Faustum eadem cum Augustino docuisse contenderet, procul hinc Anticyras ablegandus esset. Sed non unus, neque primus Fausti libros Maxentius damnavit, nam superiori sæculo, ut dicemus, Sanctus Gelasius Papa eosdem proferipserat, & Synodus Africanorum Patrum apud Sardiniam in Epistolâ ad eundem Maxentium Archimandritam, quam primus ipse Sirmondus, nondum apologiam pro Fausto meditatus, in lucem emisit, pronuntiavit memorati Fausti commenta veritati contraria, Catholicae fidei penitus inimica. Cap. 18.*

Quid hic ageret eruditus apologeta? quò evadet quem clypeum Africano telo objicit? Illæ Synodi censuram nè pili quidem fecit, hæc ipsa vociferatus: *Difficile non erat, ab Afris id sperare, apud quos nata, ut dictum est, Prædestinationum hæresis in multorum*

alibet

ad huc mentibus habebat. O dictum non ferendum! Ne Faustii liber hæreseos incusetur, hæreticos aude appellare Episcopos Africanos, qui pro tuenda fide à Trasamundo Ariano in exilium egesti fuerant? ut hominem liberes, integrum doctissimorum, ac sapientissimorum Patrum Senatum damnas? ne Fausto erroris nota inuratur, universa Africa Catholica in hæresis suspicionem adducitur? Olim quidem vivente Augustino nonnulli Adrumetini Monachi plus justo, ut scribis, gratiæ tribuere, sed intrâ illorum claustra vix natus error Augustini operâ extinctus fuit, & si qui postea eâ vesaniâ, morboque correpti fuere, è plebe, non ex Episcopis illis sanctissimis, ac doctissimis fuisse dicendi sunt, ad quos veluti ad oracula ex universo Orbe literæ consultantium volitabant. Illi quidem de S. Fulgentio hæc scripsere: *Adversus duos libros Fausti Galli septem libros edidit, quos cum recensueritis, agnosceatis protinus, quemadmodum memorati Galli commenta veritati contraria, Catholicae fidei penitus inimica, discussio prodidit, ratio manifesta convicit, auctoritas divina compressit, & præcedentium Patrum consona prorsus attestatio confutavit.* Quid de isto Fulgentio dices Sirmonde, itane Prædestinarianâ illum quoque peste astatum asseverabis? Hic Faustii dogmata probavit esse *veritati contraria, Catholicae fidei penitus inimica.* Ille tamen Fulgentius Monimus amicum à Prædestinariano errore, in quem inclinabat, revocavit integro eâ de re eidem inscripto volumine. At si Fulgentium absolvit, & socii etiam Episcopi omni prorsus Prædestinarianæ hæresis suspicionem tibi liberandi sunt, qui non jam meâ advocacy indigent, sed tenet falsitatis convincunt in eâ ipsâ Epistolâ, quam ipse posteris publicasti. Prædestinarianorum, ut ex Araucano contendis, effectum erat: *Aiquos ad malum divinâ potestate prædestinatos esse.* Hanc verò hæresim Patres Africani Faustii damnatores cap. 11. laudatâ Epistolâ his rejiciunt: *Cum in utroque vase faciendo figuli cognoverit potestatem, in vase honoris indebitam gratiam Dei miserantis intelligat, & in vase contumeliæ debitum iudicium Dei obdurantis, id est deserentis agnoscat. Deus autem obdurare dicitur, non quia ad iniquitatem compellit, sed cum ab iniquitate non eripit, quod, quia iustus est, iuste facit. Damnant clarè, sine luctu, evidentissimè dicentes, Deum ad iniquitatem compellere.* Et hos Iudices Prædestinariani erroris damnatores Prædestinarianæ hæreseos Sirmondus insinuat?

Pergit idem Faustum defendere. *Callidum, inquit, præterea, & subdolum Faustii sermonem ajunt fuisse, Pelagianæ pravitati consentientem, detectum, convictumque à Fulgentio, ab Avito, & ab aliis.* Quid hic apertius, veriusque pro Fausto responderi queat, quam solemne illud Faustii ipsius, non ita est. Negat Faustum callidum, ac subdolum fuisse, Pelagianæ pravitati consentientem, & à Fulgentio convictum. Oppono testem locupletissimum, antiquissimum Ecclesiæ Patrem Sanctum Isidorum hæc in catalogo Illust. Script. cap. 14. de Fulgentio narrantem: *scripsit multa, ex quibus legitur de gratiâ Dei, & libero arbitrio libros responsionum septem, in quibus Fausto Gallie Rgiensis urbis Episcopo Pelagianæ pravitati consentienti respondens, obicitur ejus profundam destruere calliditatem.* Socium amicè monentem Valquium submitto; *Cum verò, inquit, Isidorus vir doctus, & antiquus dicat, Fulgentium septem libros illos contra Faustum de gratiâ, & libero arbitrio scripsisse, quis audeat dicere, eum ex suo cerebro, aut sine fundamento id excogitasse?* Disput. cit. numer. 14.

Habes ex Isidoro Faustii profundam calliditatem, eundem Pelagianis consentientem, convictumque à Fulgentio. At reclamatione, non extare libros Fulgentii. Extat tamen, qui eisdem legit, Isidori testimonium. Forsitan in eâ sententiâ Sirmondus fuit, ut existimaret, à Prædestinariano quopiam septem eos contra Faustum libros sub Fulgentii nomine emissos? At de viro tantæ eruditionis hæc commenta suspicari non licet. Interim audiatur testis non modò Fulgentii coætaneus, sed Syncellus, qui ejusdem Episcopi gelta literis mandavit; hæc de magistro tradit: *Ita erat notior omnibus gentibus, ut duo libri, quos Faustus Episcopus Galliarum contra gratiam subdolo sermone composuit, favens occultè Pelagianis, sed Catholicis tamen videri volens, Constantinopoli offensi à pluribus fratribus ad B. Fulgentium probandum dirigerentur, quibus, ne occultum serperet virus, septem libris ipse respondit, plus laborans exponere, quam convincere; quia dubios sermones ejus exponere, hoc erat, delirantis argumenta convincere.* Magnus planè hujus operis labor mercedem debitam citò suscepit. Lib. de Vita Fulgentii cap. 28. Habes Faustum subdoli sermonis, occultè Pelagianis faventem, & delira item, ac septem insuper libris à Fulgentio confutatum. Planè Isidoro consonat Fulgentii Syncellus. Sed & Synodus Sardinienfis, cujus magna pars Fulgentius erat, in literis Synodicis superius productis ait: *Unus ex nobis &c. adversus duos libros Faustii Galli septem libros edidit.* Nolo repetere quæ sequuntur, ne Lectori fastidium ingeram. Dum in his versor, subit animum gravis illa exprobratio, quâ olim Sanctus Doctor contra Julianum usus fuit lib. 1. cap. 7. ubi ait: *Malem sic ut Polemo luxuriæ coronis sensim capite detrahis, eisque abiectis, manum pallio subdidit, os, & vultum formavit ad verecundiam, ad extremum se illi, ad quem deridendum venerat, discipulum tradidit, sic & tu loquentibus tibi tot venerabilibus viris &c. tanquam coronas ebriosorum abieceres laudes Pelagianorum, quibus tanquam magnus eorum defensor extolleris, & stylum, ut mitius dixerim, contumeliosum non tanquam pallio pudoris absconderes, sed tanquam manu emendatiore confringeres.*

Sed quale Apostolicæ Sedis de Faustii libris iudicium fuerit, videndum est, ac Sirmondi apologia confutanda. In Romanâ Synodo coram Sancto Gelasio Papâ celebratâ, actum est de libris recipiendis, abjiciendisve; porro inter libros à Romanâ Ecclesiâ rejectos libri Faustii Rejenfis recensiti sunt, iidemque hæc sententiâ confixi: *Opuscula Faustii Rbgiensis Galliarum apocrypha.* Cum verò sequenti sæculo de eisdem libris S. Hormisdas à Possessore Episcopo consultus fuisset, hocce responsum dedit: *Hi verò, inquit, quos de Faustii cujusdam Galli Antistitiis dictis consuluisse literis indicastis, id sibi responsum habeant, ni que illum recipi, neque quem quem, quos in auctoritatem Patrum non recipit examen Catholice fidei, aut Ecclesiasticæ Disciplinæ, ambiguitatem posse gignere, aut religiosi præjudicium comparare.* Legit ista Sirmondus, & non modò probavit, verum etiam ut eadem prorsus ratione de Faustii libris cæteri judicarent, optavit; hæc enim scribit. *Si de Faustii libris decernendum est, nè supra Sedem Apostolicam, Gelasiumque, & Hormisdam sapere velint, quibus satis fuit non primè illos auctoritatis, hoc est apocryphos dicere, non hæreticos.* Quid ais Sirmonde? Faustii libros non esse dicendos hæreticos? Quid de Synodi Araucanæ decretis à Romano Pontifice dictatis sentiendum putas? His certè, ut tu quoque fateris, Semipelagianorum errores

damnantur, & præcipue Faustii Semipelagianorum Coryphæi, qui te quoque teste, circa initium fidei, & alia plus aliquanto tribuere visus est, quam par erat. Ita ne verò libros continentes errores à Synodis, & Romanâ Sede damnatos hæreticos negabis? At illud etiam interpretamentum, quo libros illos apocryphos hoc est non primæ auctoritatis pronuntiatis, esse dicis, quàm falsum sit, nemo non videat. Gelasius hoc nigrum thesaurum Hæreticarum libris præfigit: *Opuscula Joviniani, & Galli apocrypha. Opuscula Montani, Priscilla, & Maximilla apocrypha. Opuscula omnia Faustii Manichæi apocrypha.* Et post nonnullos alios eodem prorsus modo Faustum damnans ait: *Opuscula Faustii Rbergensis Galliarum apocrypha.* Quare Sirmondo interprete Montani, Faustii Manichæi, ac Joviniani libri non erant hæretici, sed tantum non primæ auctoritatis. Cavendum ne unâ cum Fausto pessimi etiam Hæretici excusentur. Gelasius antequam indicem illum librorum, quos Ecclesia rejicit, contexat, antè catalogum librorum damnatorum hæc præfatur: *Cætera, quæ ab hæreticis, sive Schismaticis conscripta, vel prædicata sunt, nullatenus recipit Catholica, & Apostolica Romana Ecclesia, & quibus pauca, quæ ad memoriam venerunt, & à Catholicis vitanda sunt, credimus esse subdenda.* Et statim incipiens à Conciliabulo Ariminensi à Constantio Ariano congregato damnatorum librorum indicem subnectit, quos inter Faustii Rejenis opuscula numerat, quæ Gelasio judicante, *nilatenus recipit Catholica, & Apostolica Romana Ecclesia, & à Catholicis vitanda sunt.* Hoc est non primæ, an potius nullius esse auctoritatis? Scio apocryphos eos libros censeri, qui incerti auctoris sunt, aut nondum auctoritate Ecclesiæ confirmati, sed ibi Pontifex eo nomine illos libros etiam damnat, qui rectam aliâ doctrinam immistis erroribus deturpant. Sed neque mitius Hormisdas de Faustii libris iudicavit; nam apertè statuit Faustum non recipi in numerum Patrum, quos ut magistros sanæ doctrinæ Orthodoxi venerantur. Scribit ab Ecclesiâ librorum recipiendorum numerum statutum; ac de quibusdam aliis censet, legi posse, ut fugiantur illorum errores; *Nec vitio, inquit, dari potest, posse quod fugias, atque ad eò non legentes incongrua in culpam veniunt, sed sequentes.* His Faustum adnumerat dicens, quod *illum in auctoritatem Patrum non recipit exam in Catholica fidei.* Errat igitur, teste Hormisdâ, Faustus circa fidem. Quare Pontifex reprobato Fausto ex Sancti Augustini libris ad Hilarium, & Prosperum, Ecclesiæ doctrinam de gratiâ, & libero arbitrio petendam dixit, quod Catholicum gregem à noxiis pastuis ad saluberrima prata revocaret.

Hucusque dicta in summam redigo. Faustii vicem dolet Sirmondus, quod tradatur *tanquam hæreticus.* At nos de Sirmondo querimus, quod Sanctos Patres Africanos Prædestinarianâ hæresis insinulavit. Idem Maxentii contra Faustum objectiones non successas, & fallaces accusat. At Bellarminus egregiè Faustum à Maxentio confutatam testatur. Sirmondus cum Jappero nec sine honore Catholice Ecclesiæ Doctorem Faustii nominat. At Sanctus Hormisdas Papa scribit, quod Faustum *in auctoritatem Patrum non recipit exam in Catholica fidei.* Idem libros Faustii non primæ auctoritatis tantum declaratos esse contendit. At in illis Faustum *subdoli sermonis, Pelagianis consentientem, delirantem, Catholice fidei penitus inimicam docentem veteris Ecclesiæ Scriptores, ac Patres iudicant.* Quare jurè optimo Cardinalis Baronius tomo 6. ad

annum 490. hæc scripsit: *Non est quidem, ut pro Fausto aliqua possit in eius defensionem, vel excusationem apologia elaborari, quem constat in diverso Orbe Catholico impugnatum.* Et enim in Occidente Casarius, & Avitus doctissimi, atque sanctissimi in Galliâ Episcopi adversariis eum scriptis exagitarunt; Eundemque in Africa Sanctus Fulgentius Ruspensis Episcopus septem libris vehementissimè impugnavit &c. Sed qui præstant his omnibus Felix, atque Gelasius Romani Pontifices eadem Faustii scripta resecerunt, ut planè universum Occidentem Orbem in eosdem Faustii libros insurrexisset, eosdemque oppugnasse certum sit. In Oriente verò non unus dumtaxat, quem refert Azo, Joannes Presbyter Antiochenus eos Faustii libros refellit, sed Orthodoxi ferè omnes. Hæc quidem fusiùs in Historiâ Pelagianâ prosecuti sumus. In eadem Baronii sententiam Vasquez pedibus ivit in laudatâ disputatione 199. num. 17. scribens: *Eccè jam scripta Faustii de gratiâ, & libero arbitrio in Galliis, in Oriente, & in Africa tanquam veræ fidei dissentanea improbatâ, & notatâ, ut deinde nullus audeat apologiam pro Fausto contra communem sensum Patrum elaborare.* Verum illam elaboravit Jacobus Sirmondus, quod Prædestinarianâ hæresis oppugnatore aliquid auctoritatis adderet. Faustus tamen totus quantum est, Semipelagianus apparet, ut etiam Africanus, Gennadius, alique antiquiores, qui Sancti Augustini sententiam de gratiâ prædestinatione insectantes, Prædestinatorum nomine eandem infamare conati sunt.

CAPIT IV.

Gennadius Massiliensis Semi-Pelagianus à Recentioribus excusatur.

Post Cassianum, ejusque doctrinam de gratiâ, & libero arbitrio tunc non deflexam à fidei regulâ Sanctâ commendatam; post Faustii libros non hæreticos defensos, quos tamen Semipelagianorum Magistros fuisse clariùs constat, quàm ut illis quorumcumque hominum præstigiis eludi possit; post Massilienses ob ignorantiam invincibilem excusatos, tertius Semipelagianæ scholæ professor à Recentioribus defenditur Gennadius Massiliensis. Hunc fuisse Semipelagianum lib. 2. Historiæ Pelagianæ cap. 16. ostendimus, ejus dicti duos hic tantum testes advocabo omni exceptione majores, Baronium, & Bellarminum. Ille tomo 4. ad annum 388. ait: *Hæc Gennadius qui ergâ Pelagianos propensior tribuit falsus auctor Evangelio signa, atque prodigia.* Ille vero lib. de Script. Eccles. V. Gennadius ait: *Scriptis etiam librum de viris illustribus, in quo suspicionem non parvam reliquit sua non rectæ fidei; laudavit enim Cassianum, & Faustum, qui Semipelagiani fuerunt, & S. Prosperum de predestinatione, qui pro gratiâ Dei contra Pelagium fortissimè uti incipit.* Faustii certè Semipelagiani volumen de Gratia, & libero arbitrio ab Ecclesiâ, & Patribus damnatum vocavit opus egregium. Idem dogmata de gratiâ à Cassiano concinnata, tanquam salutaria probata esse Ecclesiæ pronuntiavit. Hieronymum vocat obrectatorem, & æmulationis stimulis incitatum. Addit Augustinum, quod multa scripsit, effraße, quæ diffusius loco citato prosecuti sumus. Cæterum & hic Semipelagianus ex Imium Patrum sortitus est. Te ne appellabo, Recentiorum sapientissime, qui cum summâ doctrinâ summâ quoque modestiâ conjunctâ, Sanctis Patribus, ac Augustino præsertim honorem semper detulisti, nec tibi contra eundem, licet tam

multa